הקצין הבכיר והגיחה המסוכנת למנהרה בלבנון

חשיפה

הקידום לדרגת אלוף יחכה. תא"ל מילוא | צילום: דו"צ

המנהרה, מבט מבפנים, כפי שתועדה על ידי צה"ל עם איתורה.

הלך עד הקצה

הוא נחשב לקצין נועז, אך הפעם התעוזה עברה את הגבול ● תא"ל רפי מילוא, מפקד אוגדת הגליל, אחד מאדריכלי מבצע "מגן צפוני" לאיתור מנהרות הטרור של חיזבאללה, החליט לבחון בעצמו את צידה השני של אחת המנהרות, גדולה ומאיימת במיוחד ● באחד הלילות הוא לקח עימו עוד כמה לוחמים, ומבלי לעדכן איש הוביל אותם עד לקצה המנהרה, בכפר ראמיה בלבנון ● "טעיתי בשיקול הדעת, אבל אני מפקד לוחם", אמר בבירור, "לא יכול להיות שלא אראה את המנהרה עד סופה" ● העונש שקבע הרמטכ"ל: נזיפה ועיכוב בדרגה

יוסי יהושוע

הוא נחשב לאחד הקצינים האמיצים והמוערכים בצה"ל ביום, אך אומץ הלב והנטייה לחתור למגע שמאפיינים את תא"ל רפי מילוא, מי ששימש עד תחילת השבוע בפיקוד אוגדת הגליל, סיבנו הפעם את חייו ואת חייהם של חיילים אחרים, וכמעט סיבכו את ישראל בתקרית חמורה במיוחד בגבול הצפוני המתוח.

ל"ידיעות אחרונות" נודע כי במסגרת תפקידו של תא"ל מילוא כפיקוד האוגדה, הוא נכנס עם החפ"ק שלו – ללא תיאום וללא הודעה מוקדמת לאף גורם צבאי – לתוך המנהרה הגדולה ביותר שחיזבאללה חפר לשטח ישראל בגזרה המערבית.

היא אותרה לראשונה בינואר, וחודשיים לאחר מכן נפתחה החסימה למעבר לצד הלבנוני באמצעות היחידה המיוחדת של ההנדסה, יהל"ם. אז החליט מפקד האוגדה שהוא רוצה ללמוד עליה מקרוב, באופן ישיר. הוא אסף איתו מספר לוחמים ובשעת לילה מאוחרת חצה לצד הלבנוני. הוא עשה זאת מבלי להודיע לאלוף הפיקוד אמיר ברעם, בניגוד לנהלי הבטיחות, תוך סיכון חייו וחיי חייליו שהיו עלולים להיפגע ממטען או מירי של חיזבאללה. "זאת פעולה לא אחראית, ללא תיאום מראש ולא על פי נהלי הבטיחות", אמרו אמש גורם צבאיים.

האירוע נודע רק בדיעבד. בתום הגיחה ללבנון מילוא חזר לאוגדה, והלך לישון. כשגורמים באוגדה העמידו אותו על חומרת מעשיו, מילוא מיהר לצלצל לאלוף ברעם ולעדכן אותו, וזה עידכן את הרמטכ"ל אביב כוכבי. ברעם זימן את מפקד האוגדה וקצינים נוספים לתחקיר. "טעיתי בשיקול הדעת", אמר מילוא, שלקח אחריות על האירוע. יחד עם זאת הוא הוסיף: "אני מפקד לוחם. לא יכול להיות שאני לא אכנס לראות את המנהרה עד סופה".

תחקיר האירוע החריג מאוד לא נעצר בפיקוד הצפון, ומילוא זומן לבירור גם אצל הרמטכ"ל כוכבי, שזעם על האירוע. בשלב זה האלוף ברעם החליט לגבות את הקצין שלו, ונלחם על כך שהעונש לא יהיה חמור מדי. "יש גבול לכמה שניתן להעניש מפקד לוחם שחתר למגע, וגם אם הוא טעה אסור להעניש אותו בחומרה", טען אז ברעם בפורומים צבאיים. כוכבי החליט לבסוף להסתפק בעיכוב קידומו לדרגת אלוף עד שנת 2022 – עונש נסבל שיעכב אותו בפועל כשנה אחת בדרגה. מעט מאוד גורמים בצה"ל ידעו על האירוע. לצה"ל היה אינטרס לשמור על המקרה בשקט, בין היתר כדי לשמור על קצין מצטיין כמו מילוא ולא לפגוע בו. "הרמטכ"ל בסופו של דבר הסתפק ב'סטירה' ולא יותר מזה", אמר קצין בכיר.

בינתיים הוא ימונה, כפי שסוכם מראש, למפקד המכללה לפיקוד ומטה (פו"ם). את תפקידו כמפקד אוגדת הגליל הוא סיים השבוע כמתוכנן, וללא קשר לאירוע המנהרה. **(על הקריירה הצבאית של הקצין, ראו ידיעה נפרדת).**

מילוא נכנס לתפקיד מפקד אוגדת הגליל ב־2017, והוביל את מבצע "מגן צפוני" לאיתור מנהרות חיזבאללה. תפקיד רגיש, בדרגת מידור גבוהה מאוד, שכללה מספר מצומצם מאוד של קצינים בכירים. הם התמודדו מול חיזבאללה, שחפר מנהרות תת־קרקעיות מתחת גבול ישראל־לבנון, במטרה להחדיר מאות מחבלים לישראל ולכבוש יישובים בגליל. המנהרה הראשונה אותרה בדצמבר 2018 מול מטולה, ובהמשך אותרו עוד מנהרות. האחרונה שאותרה הייתה גם

הרמטכ"ל כוכבי | צילום: שאול גולן

הגדולה, העמוקה והמתוחכמת ביותר שחפר חיזבאללה. היא הובילה מכפר ראמיה בדרום לבנון לאזור זרעית. 55 מטרים עומקה. צה"ל למד אותה במשך כמה חודשים, ובסוף חודש מאי ניטרל אותה.

מדובר צה"ל נמסר בתגובה: "תא"ל רפי מילוא הינו קצין מצטיין, מהאמיצים והמובילים במפקדי השדה בצה"ל, שסיים השבוע תפקיד ראוי להערכה כמפקד אוגדה 91. במסגרת תהליך השמדת אחת ממנהרות חיזבאללה שהתגלו במהלך מבצע "מגן צפוני" נכנס הקצין יחד עם קצינים נוספים לחלקה הלבנונית באופן שלא תוכנן מראש ולאחר שלהבנתו לא נשקף מכך כל סיכון. הקצין הודה בטעותו ולקח אחריות מלאה על האירוע. הקצין זומן לבירור בראשות הרמטכ"ל, רא"ל אביב כוכבי, בסיומו הוחלט כי יינזף פיקודית וכי מינויו לתפקיד בדרגת אלוף לא יתאפשר לפני קיץ 2022. הקצין צפוי להיכנס בשבועות הקרובים לתפקיד אליו סוכם טרם האירוע כמפקד הכללה לפיקוד ומטה".

תא"ל רפי מילוא / פרופיל

המפקד שבלב הסערה

יוסי יהושוע

תא"ל מילוא, מפקד האוגדה שנכנס לשטח לבנון על דעת עצמו, עבר בשני העשורים האחרונים בצמתים המאתגרים ביותר שיש למפקד לוחם, אך ידע גם הסתבכויות.

מילוא, לשעבר מפקד השייטת ומפקד סיירת גולני, נחשב לקצין מוערך, מסוג הקצינים שהולכים והופכים לנדירים בצה"ל. למעשה הוא הקצין הבכיר המנוסה ביותר ב"לוחמה זעירה" – לוחמת הקומנדו שמאפיינת את העימותים העכשוויים של צה"ל.

מילוא התגייס לשייטת, השתתף בלחימה ברחבי לבנון ובמבצע דין וחשבון, השתחרר לאזרחות וחזר בעקבות אסון השייטת באנצריה. הוא עבר לגולני, פיקד על הסיירת באינתיפאדה השנייה, ובהמשך עבר ליחידת אגוז ולבסוף קיבל את הפיקוד על גדוד 13. בתקופה זו קיבל את צל"ש אלוף פיקוד הצפון מידי אודי אדם, על אופן תפקודו באירוע ניסיון החטיפה בעג'ר בשנת 2005, שם לקח חלק פעיל בלחימה ובנטרול המחבלים. בהמשך דרכו הצבאית מילוא חזר לשייטת, ופיקד על פלגת הלוחמים היוקרתית במבצע "גשמי קיץ" בעזה. את הצל"ש השני קיבל ממפקד חיל הים, על התנהלותו תחת אש בקרב קשה במהלך מבצע שמטרתו היתה חטיפת בכיר בחיזבאללה. בנוסף הוא פיקד על אוגדת אדום בגבול סיני ולפני שנתיים קודם לפיקוד על אוגדת הגליל.

למרות שהיה קצין מעוטר, מילוא נמנע מלענוד את הצל"שים או את סיכת השייטת. הוא ננזף בעבר על ידי הרמטכ"ל משה "בוגי" יעלון כשכוח בפיקודו הרג שלושה שוטרים מצרים בטעות, ובפעם אחרת קיבל למפקד השייטת הוקפא על ידי הרמטכ"ל שאז גבי אשכנזי לאחר שאיבד מחשב נייד כמפקד חטיבה.

פיגוע בעיר העתיקה: שוטר נדקר

שני מחבלים נערים הגיעו עם סכינים לתוך הר הבית ● כשיצאו, דקרו ופצעו שוטר ● הם נורו ונהרגו

ישי פורת ויעל פרידסון

המתח הביטחוני בירושלים: בסיומו של שבוע שחל בעימותים בהר הבית, אמש נדקר ונפצע באורח בינוני שוטר בן 40. שני המחבלים, נערים, נורו ונהרגו על ידי כוח משטרה שהיה במקום.

הפיגוע התרחש אמש סמוך לשעה שש בערב. המחבלים, בני 14 ו־16, נכנסו להר הבית עם סכינים. בצאתם משער השלשלת, הבחינו בכוחות משטרה, רצו לעברם עם סכינים שלופות ודקרו אחד מהם. הכוחות הגיבו במהירות, חיסלו את אחד המחבלים ופצעו באורח קשה מאוד את השני. הוא נפטר מפצעיו בבית החולים שערי צדק.

השוטר שנפצע טופל במקום על ידי מד"א, והועבר לבית החולים שערי צדק בהכרה מלאה.

לאחר הפיגוע המשטרה סגרה את שערי העיר העתיקה ולא איפשרה כניסה להר הבית. בהמשך התירה עלייה של מתפללים מגיל 50 מחשש להתפרעויות ומהומות של צעירים. לדברי מפקד מרחב דוד במשטרה, נצ"מ חיים שמואלי, "בזכות התגובה המהירה והנחושה השוטרים הצליחו לנטרל את המחבלים ולמנוע פגיעה חמורה ומשמעותית יותר".

זירת הפיגוע, אתמול | צילום: אוהד צויגנברג

השבוע שהיה:
הסיפורים הבולטים של
ידיעות אחרונות

תחקיר הסיי"עות בגנים שזיעזע את המדינה

בלעד: המפקד שהפך לאימת המחבלים

חשיפה: הטראומה של חי"לי עוטף עזה

פרסום ראשון: אשה הרה מתה ממחלה נדירה

חשיפה: מקרי זיוף נוספים ב"מחוז ירושלים"